

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

Departament de Comunicació
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Plaça Nova 5. 08002 Barcelona
Tel: 93 306 78 45
A/e: comunicacio@coac.net

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya

 Fira Barcelona

ACORD MARC DE COL·LABORACIÓ ENTRE FIRA DE BARCELONA A TRAVÉS DEL SALÓ CONSTRUMAT I EL COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i la Fira de Barcelona, Saló Construmat, han signat un acord de col·laboració pel qual es comprometen a desenvolupar actuacions enfocades a fomentar criteris de sostenibilitat en el sector de l'arquitectura i la construcció al llarg de les dues properes edicions del Saló Construmat, corresponents als anys 2005 i 2007, amb possibilitat de prorrogar-se per a successives edicions.

L'Acord Marc té per objecte definir el marc de cooperació entre Fira de Barcelona, a través de Construmat, i el COAC per al desenvolupament de l'arquitectura i la construcció en general i de la construcció sostenible en concret.

Ambdues parts es comprometen a realitzar els esforços necessaris per identificar, analitzar i dur a terme actuacions concretes encaminades a aconseguir l'objectiu final establert en el present Acord Marc, a la fi del qual aportaran els mitjans materials i recursos humans necessaris al seu abast.

En el cas que es consideri necessari, les parts signaran un Conveni Específic per a actuacions determinades. Els esmentats convenis s'incorporaran com a annexes al present Acord Marc.

Les actuacions objecte de cooperació en el sí d'aquest Acord Marc són:

- assessorament general i discussió de les activitats paral·leles que es fan al Saló Construmat
- desenvolupament dels criteris de construcció sostenible
- foment de la incorporació dels criteris de construcció sostenible en l'arquitectura i la seva inclusió a la normativa espanyola

- convocar reunions entre arquitectes i fabricants que estudiïn i desenvolupin productes per al sector. Els resultats i els treballs que es realitzin es donaran a conèixer durant la celebració del Saló Construmat 2007.

En concret, per l'edició de Construmat 2005 el COAC participa en:

- El programa de conferències de construcció sostenible. El degà Jesús Alonso, actuarà com a moderador en la taula rodona que ha de revisar la Declaració de Barcelona sobre Edificació Sostenible.
- La construcció d'un estand del COAC dins del Saló, que oferirà informació sobre temes mediambientals, a més de la informació institucional mateix. Com a novetat aquest any, dins de l'estand, hi ha una construcció efímera desmuntable en sintonia amb el concepte de sostenibilitat.
- La producció i realització d'una jornada tècnica sobre la connexitat i els Sistemes d'Informació Geogràfica.

Barcelona, abril de 2005

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya renova l'impuls a les estratègies d'implantació, consolidació i difusió de l'Arquitectura Sostenible

El programa inclou la promoció de l'arquitectura sostenible en el marc de l'exercici professional, el debat interprofessional permanent entre els diferents agents del sector i la difusió ciutadana dels criteris de sostenibilitat

El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya ha consolidat el seu programa de compromís per a un millor desenvolupament sostenible al llarg dels dos darrers anys amb l'impuls d'estratègies actives destinades tant als professionals de l'arquitectura com als agents implicats i el col·lectiu ciutadà. La promoció de l'anomenada Arquitectura Sostenible es vertebrà, a abril de 2005, en tres eixos bàsics:

- facilitar l'extensió dels criteris de sostenibilitat en l'**exercici professional de l'arquitecte**: Àrea de Medi Ambient de l'Oficina Consultora Tècnica del COAC (Catalunya), Biennal Europea del Paisatge, creació del Segell Verd (Demarcació de Girona), posada en marxa de l'Oficina Verda (Demarcació de Barcelona) i creació de l'Agrupació d'Arquitectes per a la Sostenibilitat del COAC i de l'Oficina del Paisatge del COAC.
- impulsar la creació de **polítiques conjuntes amb els diferents agents públics i privats** implicats en l'arquitectura a través de la creació d'un marc normatiu i regulador del sector: participació en polítiques públiques de paisatge, en la creació de l'Observatori del Paisatge de Catalunya (8 d'octubre de 2004), com a membres de la Comissió Executiva del Consorci del Paisatge de Catalunya, conveni amb l'APCE (Associació de Promotors i Constructors d'Edificis de Barcelona i Província) per a una millor qualitat de l'arquitectura i del procés d'edificació (novembre de 2004), adhesió a la Declaració de Barcelona (28 de maig de 2003), conveni amb Construmat per a la Sostenibilitat, entre altres.
- **difondre recomanacions bàsiques als col·lectius ciutadans no arquitectes** per a un desenvolupament sostenible i una millora de la qualitat de vida i d'habitatge a través del servei gratuït d'Atenció al Ciutadà del COAC i del programa d'actuacions previstes per la creada recentment Agrupació d'Arquitectes per a la Sostenibilitat (març de 2005).

Arquitectes més ben preparats

Tres són les iniciatives que ofereix el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya al professional de l'arquitectura en matèria d'Arquitectura Sostenible en el marc de l'exercici professional. L'objectiu és oferir tots els recursos existents (els coneixements, la normativa, les eines, els ajuts, les darreres novetats) per tal de garantir una progressiva implantació i extensió de la pràctica sostenible en l'arquitectura.

Àrea de Medi Ambient de l'Oficina Consultora Tècnica del COAC (Catalunya)

L'Oficina Consultora Tècnica Catalunya, l'OCT Catalunya, és un servei del COAC dirigit als arquitectes col·legiats i també a les administracions. Fonamentalment assessora i recolza l'arquitecte en la seva tasca diària mitjançant consultes telefòniques o presencials a les oficines de l'OCT, l'edició de fitxes o l'organització de jornades de formació, entre d'altres.

L'OCT realitza una important tasca de revisió i informació de normativa i documentació oficial existent i dona servei a l'Administració i a d'altres entitats. Des de l'Àrea de Medi Ambient l'OCT dona resposta als diversos temes tècnics vinculats amb l'aplicació dels criteris de sostenibilitat.

El **Segell Verd** és una iniciativa de la Taula de la Construcció (integrada per la Demarcació de Girona del COAC, el Gremi de Promotors Constructors d'Edificis de Girona, el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona) i l'Ajuntament de Girona per tal d'introduir criteris de sostenibilitat en els habitatges d'obra nova i gran rehabilitació de la ciutat de Girona, i que posteriorment ha estat adoptat per d'altres municipis de la província, com ara Maçanet de la Selva o Olot. L'obtenció del Segell Verd en el procés d'edificació, impulsada des de gener de 2004, permet bonificacions tributàries per als agents implicats en la construcció i per als habitants de l'immoble.

Cada ajuntament atorgarà la llicència d'obres i la llicència de primera ocupació amb Segell Verd, i el Segell Verd Definitiu a partir de la petició realitzada tant pel promotor de l'obra com per l'arquitecte responsable, d'acord amb el seguiment de criteris de sostenibilitat i qualitat en l'habitatge, i després que el projecte porti visada la fitxa de Segell Verd.

La obtenció del Segell Verd per part del promotor comporta unes bonificacions en la Llicència de l'Obra i també en l'Impost sobre Béns Immobles (IBI) durant cinc anys.

D'entre els objectius del Segell Verd, destaquen:

- reducció de les emissions de CO₂ a través de l'optimització de les condicions d'habitatge –orientació, ventilació, aïllaments, confort acústic... així com el foment de les energies tèrmica i/o fotovoltaiques en els edificis
- augment de l'estalvi i l'aprofitament dels recursos naturals tant en la construcció dels habitatges com al llarg de la seva vida útil
- promoció del reciclatge de residus
- millora de les condicions de confort acústic en els habitatges.

L'Oficina Verda és un servei d'informació i assessorament tècnics destinat als arquitectes col·legiats de la Demarcació de Barcelona. Va ser creada al març de 2005 per tal de donar resposta a totes les qüestions pràctiques en el camp ambiental vinculades amb els professionals de l'arquitectura, alhora que pretén fomentar els coneixements necessaris per fer front al marc normatiu actual (Llei d'Urbanisme de Catalunya, Decret 201/94 sobre gestió de residus de construcció, ordenances solars, ordenances sobre estalvi d'aigua, llicències ambientals en els projectes d'activitats, etc) i futur (transposició de la Directiva 2001/42/CE sobre l'avaluació dels efectes de plans i programes en el medi ambient, el Codi Tècnic de l'Edificació, el nou Decret d'Ecoeficiència i la Certificació energètica dels edificis).

Les finalitats fundacionals de l'Oficina inclouen, a més de les tasques d'assessorament directe als arquitectes col·legiats, la promoció d'espais de trobada interprofessionals per compartir coneixements i experiències, i el desenvolupament d'actuacions específiques (formació, concursos, etc.) destinades als professionals. Un comitè tècnic i un comitè assessor integrats per professionals especialitzats en medi ambient realitza el seguiment del funcionament i les tasques d'assessorament que realitza l'oficina.

Polítiques conjuntes amb els diferents agents públics i privats

El COAC és l'entitat col·legial en qui la societat, a través de l'Administració pública, delega la funció de control de la millora de les condicions de l'espai habitable mitjançant la regulació de l'activitat dels professionals. En aquest context, el COAC col·labora amb les administracions i els organismes del sector per regular les condicions per al desenvolupament de l'arquitectura.

En aquest àmbit, el COAC assessora diversos municipis catalans en matèria de formulació de les ordenances sobre energies alternatives. També va assessorar el Fòrum de les Cultures.

El COAC, des de finals dels anys 90, ha mostrat la seva disponibilitat a treballar amb les institucions públiques, nacionals i internacionals en temes de sostenibilitat. Concretament, ha participat en la creació i promoció com a líder de dos projectes europeus: el programa Altener i el programa Life. El **Programa Altener**, que té com a objectiu fomentar les energies renovables i que es proposa aconseguir una reducció d'emissions de 180 milions de tones de diòxid de carboni per a l'any 2005. Aquest programa que va ser aprovat pel Consell de Ministres de la Comunitat Europea l'any 1993, inclou un projecte promogut pel COAC des de l'Àrea de Medi Ambient de l'Oficina Consultora Tècnica de la Demarcació de Barcelona, i amb la col·laboració de l'Ordre des Architectes du Languedoc-Roussillon, l'Institut Català d'Energia de la Generalitat de Catalunya i l'Agence Méditerranéenne de l'Environnement.

El **Programa Life** tracta sobre la formació de tècnics en medi ambient i edificació. El COAC va presentar dins d'aquest programa un projecte de formació, amb l'objectiu de subministrar coneixements als tècnics de la construcció.

El COAC, juntament amb el Consell Superior dels Col·legis d'Arquitectes d'Espanya (CSCAE) van organitzar l'any 2003 el Fòrum Arca, que va reunir arquitectes, urbanistes i altres experts per debatre i posar en comú les diferents pràctiques sostenibles en arquitectura i urbanisme a tot l'Estat espanyol.

Fomentar usos sostenibles de l'arquitectura als col·lectius ciutadans no arquitectes

La creixent conscienciació social dels professionals de l'arquitectura a Catalunya envers l'augment continuat dels problemes ambientals s'ha traduït, des del passat mes de març, en la creació d'una nova agrupació de professionals d'arquitectura: *Arquitectes per la Sostenibilitat (AuS)*. L'agrupació neix per la voluntat d'una presa de posició per part de la professió enfront del repte de la sostenibilitat com a conseqüència de la necessitat d'un debat en profunditat, així com de disposar d'uns instruments operatius i de models de pràctica professional.

Arquitectes per la Sostenibilitat (AuS) neix com una agrupació oberta als professionals de l'arquitectura integrats al COAC que entenen la sostenibilitat com un dels eixos principals de la seva activitat, fent present a la resta de la professió les inquietuds en matèria de medi ambient. Tanmateix, l'AuS pretén treballar conjuntament amb l'Administració pública, les administracions i tots els agents del sector, així com impulsar actuacions específiques de difusió pública.

Els objectius d'*Arquitectes per la Sostenibilitat (AuS)* són:

1. Esdevenir un referent social del compromís dels professionals de l'arquitectura amb el desenvolupament sostenible:
 - Reafirmant el compromís dels arquitectes amb la societat i contribuint a la promoció de la sostenibilitat en els diferents àmbits socials i ciutadans.
 - Impulsant el compromís per la sostenibilitat en l'Administració pública, les institucions i els diferents agents que actuen en l'àmbit de l'arquitectura i analitzant permanentment la coherència de les seves actuacions en aquest camp.
 - Treballant des de l'agrupació per tal que el Col·legi d'Arquitectes esdevingui un referent social del compromís dels professionals de l'arquitectura amb el desenvolupament sostenible.
 - Creant, entre tots els professionals membres de l'agrupació, una realitat transversal de referència a nivell local i internacional en l'àmbit de la sostenibilitat.
2. Generar un nucli de debat:
 - Promovent l'intercanvi d'idees i experiències al voltant de l'exercici professional per tal de millorar els coneixements i les accions, tant individuals com col·lectives, envers la sostenibilitat.
 - Potenciant la relació entre els diferents àmbits professionals relacionats amb l'aplicació dels criteris de sostenibilitat.

3. Esdevenir un referent tècnic en l'àmbit de l'arquitectura sostenible:

- Posicionant-se en els àmbits relacionats amb l'arquitectura sostenible allà on es requereixi una opinió qualificada.
- Recopilant i facilitant l'accés a la informació i les experiències desenvolupades en l'àmbit d'actuació de l'Agrupació.

4. Donar suport als professionals:

- Impulsant la creació de grups de treball multidisciplinaris implicats en els processos de l'arquitectura.
- Participant activament en la formació, orientació i assessorament dels professionals així com en la creació i difusió d'instruments per facilitar la incorporació de criteris ambientals en els projectes i obres.

Per a més informació:

Arquitectes per la Sostenibilitat (AuS)

Secretaria d'Agrupacions del COAC

Arcs, 1-3, 4ª planta. Barcelona 08002.

agrupacions@coac.net

Per a més informació:

Departament de Comunicació del CoAC. Plaça Nova 5. 08002 Barcelona. Tel: 93 306 78 45.

Carne Polo. A/e: cpolo@coac.net Laura Bayo . A/e: lbayo@coac.net

ANNEX

Arquitectura i Sostenibilitat

L'arquitectura projecta un espai determinat, ocupa un entorn natural, construeix d'acord amb una normativa, amb una tècnica, una tecnologia, i uns materials que determinen volums i usos per als seus habitants presents i futurs. En una societat on els valors mediambientals són cada vegada més presents i la necessitat de preservar l'entorn natural i optimitzar l'entorn construït comú és més evident, els professionals de l'arquitectura es converteixen en un factor clau del procés de construcció i creixement de les ciutats. D'aquí, l'important compromís que el sector de l'arquitectura ha de mantenir amb el medi natural en el qual intervé.

El principal repte com a col·legi professional és l'assumpció per part del conjunt del col·lectiu d'arquitectes dels criteris de sostenibilitat en la totalitat del procés d'edificació. En l'arquitectura els objectius ambientals es desenvolupen a partir de diversos conceptes clau, com són:

- el planejament o estratègies d'ocupació del sòl
- la gestió dels recursos energètics
- la planificació dels cicles de l'aigua
- els fluxos de circulació de l'aire, aïllaments tèrmics i ventilació
- els condicionants acústics, lumínics, electromagnètics
- els materials de construcció i gestió de residus
- ...

Són conceptes que cal conèixer, enquadrar i equilibrar en un marc de treball que permeti el desenvolupament d'una pràctica de l'arquitectura sostenible capaç de respondre a les necessitats reals de la ciutadania, amb les eines i els recursos més adequats.

Edifici i Ciutat: factors clau cap a un desenvolupament sostenible

Les ciutats, com a organismes dinàmics que vertebreren el desenvolupament de les societats modernes, són els principals focus generadors d'impacte sobre els recursos naturals de la Terra. És per això que aquests sistemes urbans són els principals destinataris de les actuacions que fomentin l'aplicació de criteris de sostenibilitat. És en aquesta direcció que es va crear la *Carta de les Ciutats Europees cap a la Sostenibilitat* o *Carta d'Aalborg*. Actualment, les ciutats importen gran quantitat de recursos la majoria dels quals no són renovables i provenen de punts allunyats. L'objectiu seria, doncs, l'ús controlat de matèries primeres per garantir-ne el ritme de restitució, la garantia en el subministrament d'aigua, energia i materials provinents de fonts no allunyades, així com un consum energètic

vinculat a la mobilitat, el transport i les telecomunicacions que no generi alts costos d'impacte ambiental.

L'element principal que determina l'espai construït de les ciutats són els edificis. El procés de projecció i construcció dels edificis sota criteris de sostenibilitat incorpora tècniques passives (orientació de l'edifici, situació d'aïllament, ventilatge o proximitat d'altres edificacions, tipologies dels murs construïts, existència de barreres aïllants, patis, pèrgoles, lluernes, finestres amb persianes practicables...) i avanços tecnològics (nous materials, barreres, aïllants, elements de resistència, noves tècniques de construcció prefabricada, etc.). Un error en el disseny de l'edifici pot duplicar o triplicar la despesa de consum energètic i la inversió en equipament tecnològic al llarg de la vida útil d'un edifici. Sense oblidar les molèsties que aquestes deficiències poden ocasionar als seus habitants.

Actualment, els organismes públics legislen un conjunt de normatives locals, supramunicipals, regionals, estatals o supraestatals, ja sigui en forma de Directives, Decrets-Llei, Ordenances, Normatives o a títol de Recomanacions, que ordenen i marquen l'evolució del sector de l'Arquitectura i la Construcció.

JORNADA TÈCNICA: CONNEXITAT, PROGRAMARI I SOLUCIONS DEL COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA (COAC)

DIJOUS 14 D'ABRIL DE 2005

Els Ajuntaments COACNECTATS. OpenGis

Dia 14 d'abril 2005 - 11,30 -13,30 h - Sala 12 del Centre de Convencions edifici Gran Via M2

Presentació de la Jornada Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Jesús Alonso, Degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC).

- El planejament urbanístic a la Web, sobre un Sistema d'informació Geogràfica. Connexió amb el COAC. Josep M. Dedeu. President de l'Agrupació d'Arquitectes al Servei de l'Administració Pública (AASAP).
- Repercussions de la publicació de planejament urbanístic a internet.
- Codificació de la informació del planejament. Clara Galiano, Cap del Servei de Documentació i estudis Direcció General d'Urbanisme, departament de Política Territorial i Obres Públiques, Generalitat de Catalunya.
- SIGCOAC i OpenGis. David Comas. Geògraf, Gerent de Nexus Geogràfics.

El programari lliure al despatx de l'arquitecte

Dia 14 d'abril 2005 - 16,00 – 18,00 h - Sala 12 del Centre de Convencions edifici Gran Via M2

Presentació: Jorge Ozores. Secretari del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

- Programari lliure: què, com i perquè. Sebastià Vila, Càtedra de Programari Lliure de la UPC
- Demostració d'aplicacions lliures:
Ofimàtica. Comunicació i organització. Tractament d'imatges i Renderització.

Solucions del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Dia 14 d'abril 2005 – 18,30 – 19,30 h - Sala 12 del Centre de Convencions edifici Gran Via M2

Presentació: Beatriz Ruiz. Servei d'Aplicacions Informàtiques (SAI) del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

- ICAD-R. Sergi Flores, Miguel López Guajardo, SAI.
- GESTIONA'T. Raquel Martínez, SAI.
- Altres utilitats. Josep Lluís Montserrat, SAI.